

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ Α΄

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2016 - 2017

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ολιστική Ιστορία του Ελληνισμού

(Από την Κάθοδο των Δωριέων μέχρι τους Περσικούς Πολέμους)

Ή

η Αιωνιότητα στον Χρόνο

Σεμινάριο 26ο

Πέμπτη 20^η Ιουλίου 2017

*<χορεύ>ματά τοι μάλιστα
 παιγμοσύνας <τε> φιλεῖ μολπὰς τ' Ἀπόλλων,
 κήδεα δὲ στοναχὰς τ' Αἴδας ἔλαχε*

Στησίχορος Fr. 232 Page PMG / Campbell

*ἀνέρι εἰδόμενος αἰζήῳ τε κρατερῳ τε
 πρωθήβη, χαίτης εἰλυμένος εὐρέας ὤμους
 Ομηρικός Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, νν. 449-50*

*βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
 τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
 ἔκλαγξαν δ' ἄρ' οἴστοι ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
 αὐτοῦ κινήθεντος. ὃ δ' ἦε νυκτὶ Φεφοικῶς.
 ἔζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκεν,
 δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.*

Ὅμηρος, Ιλιάς, Α 44-49

Προσεγγίζουμε το «τέλος» των φετινών μας στοχαστικών προσαρμογών προς το θεμελιώδες βίωμα του Ελληνισμού, την κυρίαρχη εμπειρία του κάλλους.

Η τελειότητα του όντος κατά την φύση της ουσίας του αποτελεί προβολή στο Φαίνεσθαι του Απόλυτου Είναι. **Το κάλλος αποτελεί την α-λήθεια της ύπαρξης γιατί απο-καλύπτει το Απόλυτο.** Το κάλλος συνιστά το φως του «κόσμου» της πραγματικότητας μέσα στο οποίο υπάρχουν τα όντα και συμβαίνουν τα γεγονότα. Γι αυτό ο Έρως αποτελεί την κοσμογονική αρχή φανέρωσης του Απόλυτου Είναι στον «Κόσμο». Έρως όχι της γενεσιουργίας αλλά της επί-δειξης, όχι της διάρκειας στο γίνεσθαι του χρόνου αλλά της αιωνιότητας δια της προνομιούχου στιγμής του Νυν, Έρως όχι του αντίθετου στην σύ-ζευξη της ιερογαμίας αλλά του κάλλους στην ομοιότητα της τελειότητας.

Ο υπερτελεάτας πρωθήβης του Κάλλους, ο μέγας Αναξ που πρωτανεύει θεών και ανθρώπων, «ὄν τε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσι ἰόντα», ο φοβερός Αμυκλαίος «Κουρίδιος», παρθένος καθαρεύων από της γενέσεως, «Φοίβος» της αγνότητας και του φοβερού μεγαλείου, αυτός ο Φιλήσιος της ερατής ομορφιάς σωματοποιεί το σωτηριολογικό βίωμα της Ορθοδοξίας και όλης της μυστικής παράδοσης, Ανατολικής και Δυτικής, του θείου έρωτα. Παρθένοι προς τον προαιώνιο Απόλυτο Υιό του Απόλυτου ίστανται οι λυτρούμενοι.

Στην προτελευταία συνάντηση του ολοκληρούμενου Κύκλου μας, **αυτήν την Πέμπτη 20 Ιουλίου στις 8.30 το βράδυ**, θα στραφούμε από τις παραλλαγές της βασικής μελωδίας του Δωρικού που το Ιωνοπελασγικό υπόστρωμα παρήγαγε κατά την εποχή της Κρίσης τον 6^ο αιώνα π.Χ.

- (δημιουργία νομισματικού χρήματος, «σοφή» φρονιμάδα βίου, πεφωτισμένη τυραννία στην πολιτική, μαλακή κομψότητα και διακοσμητική πολυτέλεια σε αρχιτεκτονική και πλαστική, πικρή υγρότητα στην ιαμβική ποίηση, γένεση της φιλοσοφίας σε πεδίο «υλικής» ενότητας, Διονυσιακή αναδιαμόρφωση του Μυστηριακού στον Ορφισμό) –

θα επανέλθουμε στην ιδιαίτερη τροπικότητα της αυθεντικής Δωρικής ουσίας του Ελληνισμού.

Η λυρική ποίηση, το μέλος ως αρμονία μορφής λόγου και μουσικής και χορού, ήταν γνήσια έκφραση του Δωρισμού, η δε ακμή της στον αιώνα της κρίσης σηματοδοτεί την Δωρική λάμψη αυτής της κατ' εξοχήν εποχής του Ελληνικού «αγώνα» των εσθλών.

Ταυτόχρονα, οι εμ-πνεύσεις (κατά το ερωτικό σύνδρομο «αΐτα – εισπνήλα») του Ιωνικού από το Δωρικό κάλλος, και οι παραλλαγές της καθαροΔωρικής αρμονίας που οι εισ-πνοές αυτές δημιούργησαν, προσέκρουσαν επί του πεδίου των εικαστικών τεχνών και της αρχιτεκτονικής (επί του οπτικού ορίζοντος της ανθρώπινης ύπαρξης) στην ακαταμάχητη γοητεία του ορατού σωματικού κάλλους Κούρου και (περίστουλου) Ναού.

Η αισθητ(ικ)ή γυμνότητα έκανε αναπόφευκτη την νίκη του Δωρικού επί του Ιωνικού.

Με το τέλος της Αρχαϊκής εποχής (εκπνέοντος του 6^{ου} αιώνα) η Ιωνική πλαστική και τεκτονική αρχή στην ουσία εγκαταλείπεται, οι δε εξελίξεις στις τέχνες εφ' εξής ακολουθούν την λογική εσωτερικών και ενδογενών διαφοροποιήσεων του Δωρικού πνεύματος.

Θα επικεντρωθώ στην ανάλυση αυτών των συζυγών φαινομένων σε ποίηση και τέχνη υπό τον θεματικό τίτλο:

Η Δωρική Λάμψη του 6^{ου} Αιώνα π.Χ.

Η Ακμή της Λυρικής Ποίησης

και ο Αγών για το Κάλλος του Κούρου και του Ναού

Οι Συναντήσεις των Πατρών γίνονται κάθε Πέμπτη πλην εορταστικών περιόδων, κατά το πρόγραμμα, στις 8.30 το βράδυ. Χώρος είναι η Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάλου Λόγου και Τέχνης (2ος όροφος) στην Πλατεία Γεωργίου Α'.

Η είσοδος και συμμετοχή είναι ελεύθερη.

Ξαναστέλνω για ευκολία αναφοράς σε χωριστό συνημμένο το Πρόγραμμα των χωρολογικών και αρχαιολογικών δράσεων του Ιουλίου.

Η Συνάντηση του Θέρμου προσέφερε πολλά και καλά. Η επικύρωση των σημείων ενεθάρρυνε την αποφασιστικότητά μας: ιέρακες υπερίπταντο των επισκέψεών μας στο Λάφριο της Καλυδώνας και στον αρχαιολογικό χώρο του Θέρμου. Θα αναφερθώ στα συμπεράσματα των αυτοψιών και ερμηνειών μας κατά την συζήτηση της Πέμπτης. Όπως και στα παρατράγουδα που τείνουν πια να γίνουν ο κανόνας σε αρχαίους τόπους και τα νέα μουσεία τους.

Προσβλέπουμε τώρα στην δεύτερη Συνάντηση του Ιουλίου αυτό το Σαββατοκύριακο. Με κέντρο διαμονής την Ανδρίτσαινα, (από τα «Ανδρίνεια» της αρχαίας Φιγαλείας, όπως η Καρύταινα από την Γόρτυνα), θα έχουμε την ευκαιρία αισθητής από-δειξης των θεωριών μου για την τριπλή ρίζα της θρησκευτικότητας και τις τρεις κοσμοϊστορικές επαναστάσεις.

Ο ναός του Επικουρίου Απόλλωνος, με θαυμαστή έκφραση σε αρχιτεκτονική μορφή νοήματος θρησκευολογικού, πολιτισμικού και ιστορικού, αποτελεί κορυφαία «δήλωση» Ελληνισμού. Η Μορφή έγινε Σύμβολο Βάθους και το Σύμβολο Επι-φάνεια Κάλλους. Θα αναλύσω επί τόπου την αρμονία της μορφής και την δύναμη του συμβόλου.

Ουσιώδεις παράμετροι του συνολικού ολοκληρώματος είναι η Λυκόσουρα και το Λύκαιον, η Φιγάλεια και το Άντρο της Μελαίνης Δήμητρος (για πρώτη φορά ταυτοποιούμενο).

Όποιος θα ήθελε να συμμετάσχει στην εμπειρία συναρμογής φυσικού τοπίου, αρχαιολογικών καταλοίπων και ερμηνευτικού λόγου να επικοινωνήσει μαζί μου.